

Adı Sıfır • Luigi Ballerini

ON8 • Türkçesi: Tülin Sadıkoğlu • Roman • 188 sayfa • Önerilen sınıflar: 7, 8, Lise
BİLİM ve TEKNOLOJİ • BİREY ve TOPLUM • ZAMAN ve MEKÂN
teknoloji • tıp • bilim • eğitim • bellek • gelecek • iletişim • dron • bilimkurgu •
distopya • cesaret • yalnızlık • etik

Çağdaş İtalyan edebiyatının ödüllü yazarlarından **Luigi Ballerini**, bilimkurguyla distopyayı ustaca harmanlıyor. 2016 Bancarellino Ödülü'ne En İyi Gençlik Kitabı dalında değer görülen roman, teknolojiyle biçimlenen dünyanın geleceğine "dronlar eşliğinde" bakıyor, aile kavramını sorguluyor, okura sarsıcı keşifler sunuyor. Günlük yaşamın her ânını ele geçiren teknolojinin etik sınırlarını ve kullanım amaçlarını sorgulayan roman dünyanın geleceğini düşünenleri, insanın en temel duygularında keşfe çıkarıyor. Edebiyat yayıncılığında 10. yılını kutlayan **ON8**, yeni kitabıyla her yaşta okuru güncel tartışmalara davet ediyor.

Dış dünyadan habersiz yaşayan bir genç, adı Sıfır! Ekranlardan ve bilgisayarlardan oluşan steril bir dünyada, kimseyle temas etmeden tek başına büyüyen biri. Tek bir canlıya dokunmadan, yağmura, kara maruz kalmadan. Bu sanal hayattan gerçek dünyaya adım attığı o gün, on altı yıldır bildikleri işine yaramaz olur. Buz gibi gecede onu, incecik giysileriyle kaldırımda yatarken bulan tıp insanının yaşamı bütünüyle değişmek üzeredir...

TARTIŞMA KONULARI...

- 1- Romanın başındaki "Sıfır" adlı bölümde Sıfır ismi, Madar ve büyük harfle yazılan ifadeler size ne düşündürdü, nasıl bir ilk izlenim verdi?
- 2- Bölüm "Bir"de Sıfır ne yaşıyor? Üstündeki şortla nasıl bir durumda kalıyor?
- 3- Sıfır nasıl bir karakter; okur onun hakkında neler öğreniyor? Sıfır'ın yaklaşımı dolayısıyla Madar'ı bir insan mı yoksa bir program olarak mı algılıyorsunuz?
- 4- Luca'nın bir doktor olarak, Sıfır'ı anne babası olduğunu söyleyenlerden gizlemesi hakkında ne dersiniz? Bu konuda Stefi'ye mi, Luca'ya mı hak verilmeli? Sıfır'ı evlerine götürmeleri cesaret mi, aptallık mı?
- 5- Sıfır'ın bahsettiği görülmeyen ve dokunulmayan "teknisyenler" okura ne düşündürüyor? Eğitimine ve iç sesinin yapmamasını söylemesine rağmen Sıfır, hangi kuralları ihlal ederek dış dünyayı keşfediyor? Sıfır'ı iç sesine karşı çıkmaya iten ne?
- 6- Sıfır'ın gördüğünü söylediği rüyalar ve Madar'ın bu rüyalarındaki varlığı nasıl yorumlanmalı?
- 7- Hikâyede "tavan" nerelerde ve neyin metaforu olarak kullanılmış? Sıfır'ın gökyüzünden etkilenmesi bu metaforla nasıl ilişkilendirilebilir?
- 8- Sizce Sıfır yalnız mı ya da yalnızlık çekiyor mu? Yalnızlık 16 yaşında bir çocuk olarak Sıfır'ı nasıl biçimlemiş?
- 9- Siz de Sıfır gibi büyüseydiniz ve bir gün bildiğiniz dünyanın gerçek olmadığını, aslının kapının arkasında olduğunu fark etseydiniz, o kapıyı açıp gerçekte kim olduğunuzu keşfetmeye cesaret eder miydiniz?
- 10- Oğluya ve Sıfır'la kurduğu iletişime baktığınızda, General nasıl bir profil sergiliyor? Kurtarılmalarını General'in sağladığı söylenebilir mi? Neden?
- 11- Yanında kalmayacağı halde Madar neden operasyon sırasında kendini Sıfır'a tanıtıyor? Madar'ın, Sıfır'ı ve diğerlerini kurtarmak için yıllardır içinde yer aldığı örgütü ele vermesinin ve duygusal yaklaşımının nedenleri ne olabilir?
- 12- Sıfır'ın, General'in yönlendirmelerine gösterdiği uyuma bakarak, Stefi'nin sorduğu soruyu siz nasıl yanıtlarsınız: "Kahramanımız 14 yaşında bir ergen mi yoksa çok iyi yetiştirilmiş bir asker mi?"

- 13- Teknolojik savaş ağının ortadan kaldırıldığı açıklamalarına rağmen, internetin özellikleri ve en üstteki kişinin yakalanmadığı düşünülürken tehlikenin tümüyle yok olduğuna inanılabilir mi?
- 14- Yazarın psikanalist olması sizce hikâyeyi ve karakterleri nasıl etkilemiş olabilir?
- 15- Yazar Sıfır'a, Michele olarak bir son tasarlamış; roman başka nasıl sonlanabilir? Nedenlerinize birlikte yaratıcı bitişler üretip tartışın.

YARATICI ETKİNLİKLER...

Çalışmaların çoğu online / çevrimiçi ortamda, ekran başında da gerçekleştirilebilir.

- **Yazma:** Etik sınırlar ve kullanım amaçları yönünden teknolojinin günümüz gençleri üzerindeki etkilerini sınıfça tartışın. Olumlu-olumsuz yönleri, teknolojinin doğurabileceği tehditler neler? Teknoloji-insan bağlantısını irdeleyin. İsteyen öğrenciler bu hazırlıktan edindiği çıkarımlarla görüşlerini ifade eden yazılar yazsın. Yazılar, sınıfın sosyal medya hesaplarında yayımlansın, konu okul geneline yayılsın.
- **Afiş:** “Yazma” uygulaması için yapılacak hazırlık sonucunda ortaya çıkan çıkarımları çarpıcı sloganlar halinde özetleyin. 5 gruba ayrılan öğrenciler en etkili buldukları 5 slogan için afiş tasarımları yaparak sergilesin.
- **Sunum:** Luca’nın doktorluk meslek etiğini ihlal ederek Sıfır’ı saklaması örneğinden yola çıkarak, meslekleri ve her biri için olası etik ihlallerini listeleyin. Listeyi gruplar halinde paylaşarak mesleklerdeki etik dışı davranış ve tutumların neler olabileceğini araştırın. Her grup sonuçlarını sunum olarak hazırlasın. Sonuçta, etik dışı benzer yaklaşımların hangilerinde ortak olduğunu saptayın.
- **Canlandırma:** Sıfır’ın gerçek dünyayı belleğindeki bilgilerle anlamak ve anlamlandırmak için deneyimlediği davranışları gönüllü öğrencilerle canlandırın. Canlandırmayı yapacak öğrencilerin Sıfır’la empati kurmasını, ampulü, halıyı, kitabı, karda dururken gökyüzünü, şöminenin yakıcılığını keşfederken hissettiklerini anlamaya ve aktarmaya çalışın.
- **Araştırma:** Öğrenciler 3 kişilik gruplara ayrılacak. Her grup dron teknolojisinin değişik kullanım alanlarına dair kapsamlı araştırmalar yapsın. Sonuçlar sınıfta paylaşıldıktan sonra görsel sunumlar halinde dijital bir panoda sergilensin.
- **Okuma tiyatrosu:** “On ikinci” bölümün sonuna doğru Sıfır’ın iç sesiyle, “Dünya burası, büyüdüğüm yer değil...” diye başlayan ve hazırladığı bildiriyle biten konuşmasını kişileştirerek ve her kişileştirmede değişik bir duyguyu yansıtarak, okuma tiyatrosu biçiminde dramatize edin. Örneğin pişmanlık, korku, çaresizlik, öfke gibi değişik duygular kullanıldığında sözlerin anlamının nasıl değiştiğini tartışın. Hangi duygunun bölümü daha etkileyici kıldığını ve Sıfır’ın kişiliğine daha uygun olduğuna karar verin.
- **Münazara:** Üç öğrenci jüri olarak seçildikten sonra diğer öğrenciler iki gruba ayrılacak. Gruplardan biri bilginin üstünlüğü görüşünü, diğeri deneyimin üstünlüğü görüşünü savunsun. Kitaptan ve gerçek yaşamdan verilecek örnekler, tarafların gücünü belirlesin. İki tarafın en dikkat çekici ifadelerini özetleyerek sonda bir araya getirin.
- **Tartışma:** Sınıfça çember biçiminde yerleşin. “Etik olan her şey doğru, doğru olan her şey etik midir?” ikilemi üzerine bir beyin fırtınası gerçekleştirin. Herkesin somut bir örnek vererek konuyu derinleştirmesini ve ikilemin bu örnekler üzerinden açığa çıkmasını sağlayın.
- **Film:** Sınıfça distopik geleceği konu alan filmler üzerine bir araştırma yapın. Örnekleri izleyerek, gelecek distopyalarında hangi unsurların ortaklaştığını saptayın. Günümüzde bu unsurları mümkün kılacak verilerin neler olduğunu tartışın. Sonuçlarınızı, “Yarın aslında bugün mü?” başlığıyla yayınlattırın.
- **Örnekleme:** Biri Sıfır’ın doğup büyüdüğü steril, makineler tarafından kontrol edilen ve kapalı olan, diğeri ise iklimin değiştiği, insanların birbiriyle temas ettiği iki farklı dünyadan hangisi insanı daha üretken ve verimli kılar; hangisinde kişi daha hızlı ilerler? Bu soruyu önce kitabı temel alarak, sonra konuyu daha genel bir boyuta taşıyarak iki aşamada, nedenleri ve örnekleriyle birlikte irdeleyin. Her iki ortamın da ideal olarak kullanacağı durumlar olabilir mi? Geniş ve yaratıcı düşünerek örnekleyin.